

آندوسکوپی عبارت است از دیدن درون دستگاه گوارش بوسیله آندوسکوپ مخصوص. برای دیدن هر قسمت از بدن انسان دستگاه مخصوصی ساخته اند. برای دیدن درون مری، معده و اثنی عشر دستگاهی به صورت لوله لاستیکی انعطاف پذیر ساخته شده که در انتهای آن عدسی کوچکی به قطر حدود دو میلی متر وجود دارد و تصاویر بوسیله فیبرهای نوری باریک و ظریفی به عدسی چشمی منتقل می شود و پزشک از بیرون می تواند درون دستگاه گوارش را به راحتی ببیند. قطر لوله دستگاه آندوسکوپ، قدری از انگشت کوچک دست شما باریکتر است. برای انجام آندوسکوپی گوارشی معده بایستی خالی باشد (بیمار باید ۸ ساعت ناشتا باشد) ولی نیازی به مصرف روغن کرچک نمی باشد. انجام آندوسکوپی گرچه برای بیمار قدری ناخوشایند است ولی درد ندارد و معمولا بدون بیهوشی انجام می شود و فقط اسپری بی حس کننده در حلق بیمار می پاشند.

پزشک هنگام آندوسکوپی علاوه بر دیدن و تشخیص بیماریهای مری و معده و اثنی عشر و گرفتن نمونه برای آزمایش از مخاط گوارشی،

در صورت نیاز یک سری از کارهای درمانی مانند بند آوردن خونریزی و غیره را نیز می تواند انجام دهد.

آندوسکوپی اشعه ایکس ندارد لذا برای زنان باردار قابل انجام است. آندوسکوپ پس از هر بار استفاده شستشو شده و ضد عفونی می شود. لذا احتمال انتقال بیماری و میکروبها به وسیله آن وجود ندارد مگر اینکه در شستشو و ضد عفونی صحیح آن کوتاهی شود.

آندوسکوپی، دقیق ترین و مفیدترین راه برای بررسی علل مختلف سو، هاضمه می باشد. این روش، بهترین راه تشخیص زخم ها و سرطان معده بوده و همچنین برای تشخیص عفونت هلیکوباکترپیلوری با روش نمونه برداری مستقیم از مخاط معده کارایی دارد.

برای انجام آندوسکوپی، به سمت چپ خود دراز بکشید. به ته حلق شما یک اسپری بی حس کننده زده می شود. همچنین یک قطعه کوچک محافظ در بین دندانهای شما قرار داده می شود.

این کار باعث می شود که دندانهای شما آسیبی نبیند و نیز دندانهای شما هم به آندوسکوپ صدمه نزنند. وقتی که شما آماده بودید، پزشک، سر آندوسکوپ را روی زبان شما قرار داده و آن را به سمت گلو می برد و

از شما می خواهد که آن را قورت دهید، با این کار، مری باز شده و آندوسکوپ داخل آن می شود و سپس به سمت پایین و معده می رود. در طی این مدت، یک پرستار دانا مراقب شما خواهد بود و با یک ساکشن (مکنده) بزاق شما را که در دهانتان جمع شده بیرون می کشد (مانند وسیله ای که در دندانپزشکی وجود دارد). وقتی که سر آندوسکوپ وارد معده شد، از طریق یک لوله که در آندوسکوپ قرار دارد، معده باد می شود تا مشاهده داخل آن بهتر انجام شود. در مواردی پزشک ممکن است اقدام به نمونه برداری (تکه برداری یا بیوپسی) از مخاط گوارش نماید که این کار، کاملا بدون درد می باشد.

در طی انجام آندوسکوپی اشکالاتی که ممکن است برای شما ایجاد شوند عبارتند از: احساس فشار در گلو و گاهی اوقات احساس ناراحتی در شکم و آروغ زدن (به خاطر هوایی که به داخل معده فرستاده می شود) در هنگام داخل کردن توک آندوسکوپ به سمت گلو، ممکن است شما یکی دوبار آروغ بزنید که این یک واکنش طبیعی می باشد.

بسمه تعالی

مرکز پزشکی تخصصی و فوق تخصصی

شهید محلاتی تبریز

واحد بهبود کیفیت

(گروه اعتبار بخشی و حاکمیت بالینی)

راهنمای آموزش بیماران

آندوسکوپی
گوارشی

تهیه و تنظیم: دپارتمان آندوسکوپی و کلونوسکوپی بیمارستان شهید محلاتی

منابع: تجربات بالینی - پرستاری داخلی و جراحی (برونر سودارث) گوارش ۲۰۲۲

تاریخ بازبینی: بهار ۱۴۰۳

شماره: ۲۴-۱۳۹۰

تدوین کننده: آموزش و پژوهش

اقدامات قبل از آندوسکوپی

اگر قرار است برای شما آندوسکوپی انجام شود، حتما به موارد زیر توجه داشته باشید: در صورتی که به بیماریهایی مثل هیپاتیت یا ایدز مبتلا هستید، حتما پیش از انجام آندوسکوپی این موارد را به پزشک خود اطلاع دهید، چرا که پزشکان به منظور پیشگیری از انتقال این بیماری ها از یک فرد به فرد دیگر، راهکارهای خاصی به کار می برند.

قبل از انجام هرگونه آندوسکوپی تمام داروهای مصرفی را به اطلاع پزشک معالج خود برسانید. به ویژه درباره داروهای ضد انعقاد (مثل وارفارین) . چون ممکن است پزشک ترجیح بدهد یک یا چند روز قبل از انجام آندوسکوپی، بعضی داروهای شما قطع شوند.

اگر به اختلالات خونریزی دهنده مبتلا هستید، حتما این موضوع را به اطلاع پزشک برسانید، تا در صورت نیاز اقدامات لازم را برای مقابله با خطر احتمالی خونریزی انجام شود.

هر زمان که برای آندوسکوپی مراجعه می کنید، تمام مدارک پزشکی خود را همراه داشته باشید.

روز انجام آندوسکوپی حتما یک نفر همراه داشته باشید. برخی اوقات طی انجام آندوسکوپی نمونه هایی از بافت های داخلی برداشته می شود. این نمونه ها از سوی خود بیمار یا از سوی پزشک مربوطه به بخش پاتولوژی فرستاده می شود تا زیر میکروسکوپ مورد بررسی قرار گیرد و از روی آن، بیماری تشخیص داده شود. پیگیر نتیجه نمونه برداری های خود باشید.

گاهی لازم است بیمار ساعاتی پس از انجام آندوسکوپی در بیمارستان یا محل آندوسکوپی تحت نظر بماند. این موارد را در برنامه ریزی زمانی خود لحاظ کنید.

پس از انجام آندوسکوپی اگر بندرت دچار هر مشکلی نظیر خونریزی، درد بیش از حد، تهوع و استفراغ شدید، هرچه سریع تر مساله را با پزشک خود در میان بگذارید.

آیا آندوسکوپی خطر هم دارد؟

هر کار تشخیصی ممکن است عوارض و خطراتی داشته باشد. آندوسکوپی هم عوارض و خطراتی دارد ولی احتمال عوارض و خطر بسیار کم است. البته هرچه بیمار همکاری بیشتری داشته باشد احتمال عوارض و خطرات آندوسکوپی کمتر خواهد بود.